

pojmu monarchie, republiky, demokracie a podobně. Praxe vytvořila a teorie doplnila určité instituty, na něž sáhnouti bylo by kacířstvím, a kdo by byl jiného mínění, dostal by ve veřejnosti znamení zpátečníka. — A tak se v praxi setkáváme s tím, že slova a výrazy se stávají formou, aby na venek pěkně působily, uvnitř však nádoba jest naplněna něčím zcela jiným, a tak se zastírá pravý stav věci, až jednou nastane den, kdy odpadnou všechny ohledy, nádoba se rozbíje a pravá podstata věci se již nezakrývá, není to potřeba. Tak v jedné říši, která má ústavu teoreticky jednu z nejlepších, byly tyto dny volby. *Volby?* Posuďte: Byla předložena jedna jediná kandidátka — ostatní strany nejsou, jsou rozpuštěny, jednak fakticky znemožněny. Každý mohl předložiti kandidátní listinu — jest však k tomu zapotřebí 60.000 podpisů, a kdo by podepsal, tomu hrozilo zavření do koncentračních táborů (jen eufemistický název pro vězení). Ústava ve své volnosti nepředpisuje volební povinnosti — ale kdo přišel volit, dostal zvláštní odznak na důkaz, že »odvolil« — kdo neměl odznak, byl považován za velezrádce. »Voličům« jest zabezpečena volnost a svoboda hlasovací — kdo ale nehlasoval »Ja«, jest podle politické terminologie »lump a velezrádce«. Dřívější vrcholný akt státního občana — volba — stává se paskvilem, volby za tohoto stavu věci nemají ceny — a tak se nám zdá, že pak jest lépe nekonati voleb vůbec. dnk.

Z CELÉHO SVĚTA PRÁVNICKÉHO a HOSPODÁŘSKÉHO. — *Československo*: Podána byl zákon o margarínovém průmyslu dle něhož by měly býti umělé tuky postiženy zvláštní dávkou, placenou jednak v podobě paušálu daně z obratu při dovozu, jednak jako vyrovnávací dávka při tuzemské výrobě; cena umělých tuků by kromě toho měla býti úředně kontrolována. — »Svatobor« snížil vesměs vypsané ceny a podpory. Je to důsledek vypsané kuponové daně. — Při I. literární statistice za rok 1932, provedené pražskou univer. knihovnou spolu S. Ú. S., bylo zjištěno, že z 8189 tisků největší podíl připadá na obor právních a státních věd: 2103. — *Australie*: Vláda připravuje snížení některých přímých i nepřímých daní, jakož i cel na zboží dovezené z Anglie; zvýšeny mají také býti platy veřejných zaměstnanců, jakož i pense a renty válečných poškozců. — *Jugoslavie*: Připravuje se jednotný horní zákon. — Vláda předložila skupštině osnovu zákona o povinné tělesné výchově mládeže; vztahuje se na muže i ženy od 6 do 20 let. — *Maďarsko*: Komise pro zahraniční obchod připravuje naturální kompenzační obchody s cizími státy; vyměněno má býti zejména německé plynové uhlí za maďarské zemědělské produkty. — *Německo*: Ministerská rada projednala zákon o podpoře řemeslnictva; tímto zákonem se zejména zesiluje autorita živnostenských společenstev, kromě toho jest stanoveno ručení státu za úvěr pro malé živnostníky do 10 mil. M. — Změněn byl zákon o Říšské bance; dle tohoto zákona jest generální rada odstraněna, prezident Říšské banky jest jmenován vládou. Nejdůležitější jest ovšem ustanovení o právu Říšské banky kupovati cenné papíry a takto vykonávati vliv na peněžní trh. Nakoupené cenné papíry lze užiti ke krytí bankovek; odstraňují se ustanovení o automatickém zvýšení diskontu ve spojení s bankovkovou daní. — *Polsko*: Organisuje se výbor pro dorozumění mezi průmyslem a zemědělstvím. — Připravuje se vnitřní prémiová půjčka, jejíhož výnosu má býti užito pro dotování zvláštního investičního fondu; vydáno má býti 40.000 týdně umořovaných bonů, značících na 25 zl. — Bank Polski snížil diskontní sazbu z 6% na 5% lombardní ze 7% na 6%. — Dle nařízení vlády mohou finanční úřady pro daňové nedoplatky, jež jsou starší jednoho roku, převzítí zemědělskou půdu. — Všecky studentské spolky, kromě vládních, byly rozpuštěny. — *Rakousko*: Rakouská prémiová půjčka (Trefferanleihe) byla omezena na 200 mil. šil. — Ve spojitosti s vyhlášením státního práva přikročila vláda k zřizování t. zv. nouzových vězení po vzoru německých koncentračních táborů. — *USA*: Připravuje se nová vnitřní půjčka, jež má vynést 6 miliard dolarů. — *Společnost Národů*: Hospodářský výbor S. N. jednal o sjedno-

cení celní nomenklatury a označení původu zboží. — Generální sekretariát S. N. rozeslal vládám členských států návrh na zamezení dvojího zdanění průmyslových a obchodních podniků. — Dne 1. ledna 1934 nabude mezinárodní konvence o směnečném právu účinnosti; státy, jež k ní přistoupily, tedy i Československo, jsou povinny dle toho upravití své směnečné právo. Kě

SOCIÁLNĚ-DEMOKRATICKÝ HOSPODÁŘSKÝ PROGRAM je novum jak v naší politice vůbec, tak i v politice sociálně-demokratické strany. Jako skutečnost, že tato strana předkládá program opravdu pozitivní a poměrně věcný, téměř bez demagogických postranních účelů, nutno jej považovati za veliký klad našeho politického života. I předložené konkrétní návrhy, ačkoli není možno se všemi souhlasiti, ukazují opravdový věcný zájem a příznivě se liší od často žalostných frází, které jsme od našich politických stran zvyklí o věcech hospodářských slyšeti. Tolik všeobecně.

Pokud jde o program sám, nutno s potěšením konstatovati, že strana soc.-demokratická se velmi rozhodně vyslovuje proti inflaci. Méně pochopení vzbudí však další požadavek v programu, aby bylo oběživo rozmnoženo o 2 miliardy při zachování stability měnové. Kdyby nešlo o vážný program, zdálo by se opravdu, že nejlépe by vystihlo tento požadavek rčení o vlku, který se nasytil a koze, jež zůstala celá. Program, a zejména jeho duchovní otec, prof. dr. Macek, naznačuje, že zlatá měna nemá býti na překážku rozmnožení oběživa a mluví konkrétně o snížení zlatého krytí. To by znamenalo asi, že kdyby se zlatá měna suspendovala nebo kdyby aspoň se snížilo zlaté krytí na př. na 20%, mohlo by se vydati tolik oběživa, aby dnešní vyšší krytí tvořilo 20% oběživa. Byl by to prostředek až dojemně jednoduchý. Není ani možno vážně se domnívati, že tento postup by měl sociálně-demokratický program na mysli. Nemáme sice toho zlata mnoho, ale kdyby na př. stejný recept předepsal Francii, znamenalo by to zmnohonásobení oběživa. Nikdo se nemůže vážně domnívati, že takovýmto způsobem by bylo možno rozmnožiti oběživo bez inflačních důsledků. Naopak zlaté krytí pro vnitřní oběh s vnitřní hodnotou nemá toho významu, který se mu kdysi přikládal. Jeho význam tkví spíše v mezinárodní obchodní bilanci. Bylo-li mezinárodně navrhováno snížení zlatého krytí, mělo se tím dosíci jen ekonomického rozdělení zlatých zásob, snížení poplatky po zlatě a tím i ustálení jeho hodnoty. Rozmnožení oběživa o dvě miliardy je naprosto neslučitelné s měnovou stabilitou.

Soc.-demokratický program chce dále prospěti úvěru tím, že by působnost Národní banky byla rozšířena o nákup cenných papírů na volném trhu. Vychází se při tom ze skutečnosti, že takovýto postup je již obvyklý v zemích anglosaských, přehlíží se však, že tam jsou pro to docela jiné předpoklady. Zkrátka, nakoupí-li cedulová banka, na př. v Anglii, cenné papíry, může je kdykoli prodati, u nás by je však neprodala, poněvadž by nebylo kupce, neboť není u nás skutečného trhu ukládacích papírů. Ostatně o těchto možnostech se již diskutuje u nás od jara. Překvapuje jen, že je přejal soc.-demokratický návrh přes to, že v Německu, kde nákupy na volném trhu rovněž zavádějí, se již dr. Schacht netají pravým účelem tohoto opatření v Německu a jeho důsledky. Patrně si soc.-demokratický návrh neuvědomil, že i lombardem cenných papírů možno rozmnožiti konec konců oběživo o 2 miliardy a že tento způsob struktury našeho trhu lépe vyhovuje. Ovšem ani z tohoto titulu rozmnožené oběživo o 2 miliardy by nebylo slučitelné se stabilitou měnovou.

Dávka z majetku je starou bolestí prof. Macka. Vedlo by daleko rekapitulovati všechny teoretické argumenty pro i proti. Prakticky byla by to inflace, poněvadž splátky na dávku z majetku tvoří jen účetně zvláštní fond, ve skutečnosti přišly již dávno do oběhu. Splátky tyto znamenaly jen změnu titulu vydání bankovek. Státovky, které byly dříve vydány jako státní dluhopisy, byly jimi zaplacený a staženy, a místo nich vydány bankovky ne již na krytí potřeby státní pokladny, nýbrž za eskontované směnky. Stav oběživa zůstal tedy týž, jen titul jeho vydání se změnil tak, aby Národní banka měla na jeho oběh vliv. Návrh prof. Macka znamená: